Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Lösnummer 15 öre

7 ÅRG.
N:r 39

TIDEVARVET

28 SEPT.
1929

TIDEVARVET
N:r 39: 1929

Nya direktiv! är Elin Wägners tredje artikel från Folkförbundsförsamlingen i Genéve.

*

Ur Berit Spongs nya diktsamilng Lärkornas land utgiven på Norstedts förlag ta vi oss friheten avtrycka ett par dikter.

*

Veckans ledande art. Skridning handlar om splittringen inom flygelpartierna.

*

Kristen statskonst, reflexioner med anledning av årsmötet i Förbundet för Kristet samhällsliv.

*

Vi nalkas 25-årsminnet av unionsupplösningen. Med anledning härav kommentera vi förslaget om anskaffandet av den neutrala zonen på båda sidor om Kölen.

Med hösten börjar livets allvar även för Tidevarvet. Det sista kvartalet för året står för dörren och ett nytt år skymtar vid synranden. Allting händer i världen, allting kan hända. Redaktionen är full av planer, arbetsstyrkan samlas från semestrarna, längre eller kortare. Den önskar icke något högre än att tillsammans med sina vänner inom den vidare kretsen utveckla en förnyad aktivitet. Vi uppmana därför vänner och medarbetare att låta höra av sig genom manuskript och genom insändande av nya prenumeranter.

Det är en gammal god tradition bland våra vänner att prenumerera för sista kvartalet åt personer de önska intressera för Tidevarvet. Det är en verkningsfull och trevlig form av propaganda. Fortsätt den även i år!

Tidevarvet kostar för sista kvartalet endast

Kronor 1,50.

Vårt postgironummer är 1544.

Svenska Eldbegängelse
Exp. - Sthlms Eldbegängelsebyrå
Sveavägen 25, 2 tr. hiss Stockholm
Öppen 10—4, lördags- o. helgdagsaftnar 10—2
Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
» Norr 2280 » medlemsanmäln,
Avgift 10 kr. en gång för alla, för begravningsförsäkrad 5 kr.
Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Hälsingborg.

Nya direktiv!

Tredje artikeln från Genève. Av ELIN WÄGNER

Nationernas Förbunds tionde årsmöte befinner sig nu i sitt sista skede, det då Församlingen in plenum skall ta del av och uttala sig över det arbete som utförts i de sex kommissionerna.

Den vinsten har man åtminstone av ett om än kort besök hos Förbundet att man bättre fattar anledningen, då det förekommer att Församlingens uttalanden verka intetsägande och utslätade. Ty man har förnummit något av den brottning som äger rum därnere, man har själv närvarit vid kommissionsarbete. Man har sett Sydafrikas representant stiga upp med ett anförande, kommande från en annan värld, man har hört Kanada bemöta honom och sedan Tyskland tala tyskt och Polen polskt och man har sett den japanske delegatens ögon glittra vid Christian Langes snabba uddiga inpass. Man kan då förstå något av rapportörernas vånda och ordförandens kval, förstå hur mänskligt det är att Församlingens bedömande och manande uttalande får den gråa färg som blir, då hela spektrums färger blandas ihop på en palett. Genomglödgandet av de olika meningarna och idéerna till en levande, ny enhet uteblir ibland, men något måste fram ändå, och då blir det en gröt. I avrustningsfrågan blev det greken Politis som lagade och serverade denna gröt, roligt måtte det inte vara.

Att tionde Församlingen skulle klara sig helskinnad ur detta sist prövande skede, kunde väl ingen tänka med minnet levande av alla gånger, då man gråtit blod just i slutet av september.

Frågan vara bara hur pass riven eller hel dess prestige skulle bli, frågan var om den stöt framåt som gavs av England i början skulle verka ända till slutet.

Vad tionde Församlingens eftermäle än kommer att bli i historien, någon klarhet, någon enhet, något framsteg i avrustningsfrågan, kan den icke berömma sig av. Det som under denna höst gjorts för avrustning, det har gjorts och det kommer att göras av England och Amerika utanför Folkförbundet. Man kan endast hoppas att en blivande flottnedrustningsöverenskommelses frukter skola ha mognat till nästa höst.

Hämningarna äro när det gäller avrustning så starka, de direkt hindrande krafterna så energiska och hänsynslösa, att det behövs en kraftigare påverkan, en mera befallande och suggererande stämma än den kommissionsdelegaterna och experterna hittills hört, för att de skola komma sig för att verkligt på allvar ta itu med sin uppgift.

Det behövs andra direktiv, och det var egentligen om dem jag skulle vilja skriva något i denna min tredje artikel från Genéve. Ty detta är det förhärskande intrycket man tar med sig hem och det är inte alls något nytt, bara en klarare uppfattning av en gammal sanning: Nationernas förbund är ett utomordentligt instrument att använda vid den nödvändiga anpassning och omskapning som måste ske med anledning av det världens förvandling. Men för att det skulle kunna bli till nytta måste till två ting: människor med klarsyn, mod och geni till att bruka redskapet och bestämda direktiv från folken bakom dem rörande de frågor som skola avgöras. Sen kommer det nog att lyckas att lösa de tekniska spörsmål, som brytas och bråkas så att skäktefallet yr en i ögonen.

Den stötesten man jämt snubblat över och i åratal försökt att undanrödja har varit: hur ska vi kunna på pricken avrusta lika litet eller lika mycket? Ska vi räkna rustningarna i millioner francs och pund, i manskap eller i vapen? Ska vi också ta med de

(Forts. å sid. 4.)

Lärkornas land

Vid en tavla

(Madonna im Blumenkranz)

Den ljuva jungfru Maria sitter i rosenring.
En annan ring, av turister, håller sig nedomkring,
betraktar, beundrar, begriper, bevisar någonting.

Men ytterst i kretsen lyftes en fyraåring, som gått
i många salar och länge bland kjolar och rockar stått
och knappast sett något annat än golvet i svart och grått.

Nu möts han av strålande färger. Hans blick blir stilla och stor,
tills plötsligt i hela minen ett lyckligt leende gror;
han känner igen, han jublar: »Se mamma och lillebror!»

O, konst, du skapar dig slöjor av tusen och tusen slag,
men allt medan några tolka de skimrande veckens lag,
du blottar alltid för någon så enkla och kända drag!

Berit Spongs nya diktsamling, Lärkornas land, har utkommit. Där är stolta Östgötafröknar och självmedvetna bondemän i den boken, små fattiga fröknar och karska jordemödrar, där är vackra vyer över slätterna vid Vättern, där är troll och tecken ifrån fordomdags. Orden kunna klinga som metall och rytmen är mjukt böljande och sjungande. Man finner eko av större skalder, där finns något av Karlfeldt och Lenngren men det är ändå inte de. Kanske vi fått dikten som lever genom tiderna — kanske inte, i varje fall är det den vackraste bygdepoesi som skrivits av våra yngre lyriker.

De fina små poem vi återgiva äro hämstade ur den senare delen av samlingen, där Östgötamotiven fått lämna rum för stämningsbilder och fantasier. De stå icke den förra delen efter, de ge i stället det vackraste och bästa av Berit Spong.

Två psalmböcker

När psalmen sig höjde i högmässosol
och dess maning skalv
under prydda valv,
då sjöng hon på gången i ny vit kjol.

Mot fönstret och färgernas granna stril
hon ofta såg,
och ett skimmer låg
i den nya boken med fin, fin stil.

De rosiga händerna höllo den nätt.
Men dunkla och små
tycktes orden stå.
Om livet blev kärligt, blev mödan lätt!

När psalmen väl spelats i femtio år,
och den åter skalv
under prydda valv,
då satt hon i bänken med tunt vitt hår.

En solstråle kom och blev pekepil
under varje rad
på ett rynkigt blad
i den gamla boken med stor, stor stil.

Hon såg ej, hur vackert de unga klätt.
Vart ord var så stort
som en dånande port. —
Om döden blev salig blev mullen lätt!

KSF konsum föreningen för lägre levnadskostnader

Så kan det gå

Om talfilmen inte kan finna ett internationellt språk på vilket filmhjältarna och hjältinnorna kunna uttrycka sig, ett språk som kan förstås av den internationella filmpubliken över hela världen, den breda publiken, då är den dömd, skriver en fransk filmexpert. Som belägg för denna sats berättar författaren hur tokig en amerikansk film tar sig ut, när den presenteras för fransk publik med replikerna insatta som texter på vanligt vis. Av talfilmen var endast sången och musiken kvar, och så skådespelarnas stumma glappande med käkarna. Författaren tror att lockelsen att få njuta av talfilmen, att få höra sina filmfavoriters röster efter som man ändå älskar dem, skulle förmå små kontorsflickor och andra biopublikens stamtrupper att verkligen besöka en av de möjliga många tillgängliga kurserna i esperanto. För skådespelarna bleve inlärandet av esperanto icke värre än alla andra konster de måste lära för att utöva sitt yrke.

Ännu är esperantofilmen bara en förutsägelse. På närvarande stadium står striden om språk och dialekter, och den lösning som esperanto utgör tycks icke vara aktuell. Amerika kommer med amerikanska och fackmännen insistera att det icke är engelska, vilket det ju är likaväl som småländska är svenska. Men uppslaget att esperanto kunde vara lösningen, förefaller riktig och det av *ett* skäl. Det nämligen, att det är på det viset, så där oväntat och på så förbluffande vägar, som stora frågor lösa sig, när tiden är inne.

Om det är meningen att världen skall skall få ett lättlärt hjälpspråk som skall upphäva den babyloniska förbistringen, så kan det möjligen lyckas genom att ett världsnöje kräver det. Däremot kan det aldrig lyckas genom riksdagsmotioner, det ha vi ju sett.

Vi streta emot utvecklingen på vissa punkter, men sluka den på andra. Därför kommer alltid det ögonblick, då situationen tvingar oss till att ta parti. Antingen måste vi hålla tillbaka den tekniska utvecklingene, till exempel återgå till stumfilmen, eller också måste vi dra de konsekvenser som följa av den tekniska uppfinningen, ett dera. Men ännu har man aldrig sett människan visa sådan själsstyrka att hon överger en utvecklingsmöjlighet, stannar på vägen mot fullkomningen av fruktan för några konsekvenser, se giftkriget.

Utvecklingen arbetar med en slags övermedveten följdriktighet på att riva ner gränserna mellan människorna, alltså även språkgränserna. Därför är det troligt att den skall tvinga fram ett lättlärt gemensamt språk. Det behöver kanske icke nödvändigtvis bli esperanto. I England arbetas ju på att ur engelskan göra ett slags esperanto, en så kallad Basic English. Man väljer ut de 400 ord ur engelskan, varmed man skall kunna hjälpligt säga allt vad en vanlig dödlig behöver kunna säga sina grannar ur en annan språkgrupp. Liksom man översätter till esperanto, så prövar man också nu denna grund engelska genom att översätta vanlig engelska till detta nya språk i språket. Shakespeare skulle med vämjelse vägra att läsa Basic English, eller skriva det. Men kinesen, svensken och ryssen kunna tala det med varandra och andäktigt och samfällt lyssna till den visdom som kommer ur Greta Garbos sköna mun.

Devinez.

——

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1—3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:
Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wägner.
Elisabeth Tamm.
Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSEKRETERARE:
Carin Hermelin.
Mottagningstid 10—12.
Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:
Telefon Norr 28243.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.
Postgiro 1544

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50, kvartal kr. 2:— Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text . . . . . 20 öre per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929
Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag
Storgatan 22

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarförening

D:r Ester Grönblad
Ögonsjukdomar
Götgatan 7, 3 tr. hiss.
Mottagn.-tid vard. 1/2 10—1/2 11, 3—6. Sönd. 1/2 10—1/2 11t Annan tid efter överenskommelse pr tel. Söder 11170

Med. Doktor
John Hellström
Kirurgiska sjukdomar.
Nybrogatan 11, 3 tr.
Mottagning Månd., Onsd., Fred. från kl. 3, hälst efter anmälan pr Tel. Öst. 453 kl. 9—10.

Doktor
Torsten Lindner
NERVSJUKDOMAR
Mästersamuelsgatan 9
Invid Biblioteksgatan.
Tel. 1919. Telefontid 9—10 f m.
Mottagning enligt överenskommelse.

Med.Doktor
Ernst B. Salén
Invärtes sjukdomar, spec.: Ämnesomsättningens och hjärtsjukdomar.
S:a Blasieholmshamnen 4 A, 5 tr. hiss, (invid Nationalmuseum).
Tid till mottagningen erhålles per tel. Norr 216 vardagar 9—11 f. m.

Doktor
Andrea Endreen-Svedberg
bortrest f. o. m. 25/9 till juli 1930.
Vikarier: D:r Sigrid Björkquist-Wolontis, D:r Hj. Casserman.

TANDLÄKARE

Tandläkare
Arnold Ahlström
Birger Jarlsgatan 32, IV.
Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Mottagn. enl. överensk. pr tel. N. 8350

Tandläkare
Gustaf Backelin,
Strandvägen 1, 2 tr.
Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Rådfrågningstid kl. 12-1 eller efter Telef.-anmälan 74824.

Tandläkare
Inga Forssberg
Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Folkungagat. 50, 1 tr. (Götgatspalatset)
Mottagningstid: Vardagar 10—12 f.m. och 7—8 e.m. Annan tid enl. överenskommelse per tel. s. 1324.

Tandläkare
Emil Hjertstedt
Sibyllegat. 23, 2tr. (vid Östermalmstorg)
Mottagning efter överenskommelse pr tel. ö. 9191.

Den bästa och snabbaste hjälpen vid huvudvärk och liknande smärtor är

NEVROSINE
(Antipyreticum och analgeticum.)
Fritt från acetylsalicylsyra.

Smärtstillande och febernedsättande tablett. Verksamt medel vid all slags reumatisk värk, Gikt, Ischias, Neuralgier, Nervsmärtor och vissa febrar (Influensa, Halsfluss och dylika s. k. förkylningssjukdomar).

Säljes endast å apotek.
Förpackningar à 50 öre och kr. 1 90.

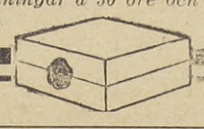

FINFINA
Hönsgårdsägg
inkomma dagligen
Ph. Engfeldts Smöraffär
2 Östermalmstorg 2
Tel. 7038 *Norr 80663*

Smakfulla kransar, alla priser
La fleuriste
6 Malmtorgsgatan
Allm. Norr 6296 Riks 2550

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Gör ett besök i
Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

ADVOKATER
Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575—7576.
f.d. L:a Vattugatan.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Cyril Holm
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Birger Jarlsgatan 39, Stokholm
Tel. Norr 5223

Westerståhl, O.
& Branting-W., Sonja.
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Vasagatan 4 **Tel. 11218**

TANDLÄKARE

Tandläkare
Konrad Granér
(Med. av Sthlms Tand.-förening.)
S:t Eriksgatan 40 III, hiss.
Mottagning efter överenskommelse pr tel. Kungsh. 34197.

Tandläkare
Harry Weinberg
Drottninggatan 71 A. II tr.
Mottagn.: Månd, Onsd, Fred, Lörd. 11—1. Tisd, Torsd, 4—7. Tel, N, 7551.

Skridning

Något tycks ändå ske inom vårt politiska liv. Fast ytan ser stillastående ut, ske skridningar och nybildningar under densamma. Vid ett sådant tillfälle som val komma dessa dolda förvandlingar i dagen. Det ha vi just nu haft tillfälle att konstatera i samband med första-kammarvalen i Stockholm.

Det är ett år sen de allmänna valens upprörda dagar, ett lämpligt ögonblick alltså att se tillbaka och konstatera hur allting flutit sen dess. Den gången var det liberalerna som blottade sin splittring och svaghet genom striden omkring f. utrikesministerns kandidatur. Hellre göra öppen skandal i en stund då sammanhållning betyder allt, än låta hr Löfgren komma in i andra kammaren. I år gå Carlesons- och Löfgrensliberaler tillsamman med de frisinnade för att sätta in samme Löfgren i första kmamaren. Man kunde säga: slutet gott, allting gott, om man bara kunde tro att det vore slutet! Det vill säga slutet på sönderfallandets och upplösningens och vankelmodets period inom den liberala och frisinnade världen.

För tillfället är det emellertid andra partier som spricka och förvandlas. Vid de allmänna valen förlidet år hade högern bara en front och en röst, likaså kommunisterna. Nu ett år senare sker detsamma inom båda dessa flygelpartier: den yngre falangen vill tränga fram på den äldres, den mera betänksammas och moderatas bekostnad. Det kan kanske låta lustigt att kalla Kihlbomsgruppen moderat, men allting är relativt här i världen. I förhållande till den grupp som tror på snar och våldsam omstörtning av samhället enligt Tredje Internationalens program får Kihlbomsgruppen nöjas med den beteckning som själva unghögern avvisat. Att den unga högern hellre hellre kallar sig konservativ än moderat är ingenting att undra på, ty moderat är nästan den fatalaste beteckning på en ungdomlig strävan som kan uppletas.

Den yngre falangen inom högern har fäst uppmärksamheten på sig genom att göra en kupp vid valen, pricka excellensen Trygger och peta redaktör Ljunglund i Allehanda till förmån för professor Carl Forsell, om vilken man icke vet mera än att han är broder till unghögerns ledare, dr Arne Forsell. Det har skrivits en hel massa om detta val så som det alltid skrives en massa om allting här i landet. Men vad som skett kan väl endast tydas så, att det är den nya högern som marscherar upp: antidemokratisk, aktivistisk, fascistisk, om än i den blekare avtoning som betingas av våra förhållanden. Den tid är förbi då, högern suggererades av demokratins framgångar och höll sig på defensiven. Den nya högergenerationen är av en offensiv karaktär. Den är generad över och led vid svensk politik, inländsk och utländsk. Den vill inleda en ny fas i vår historia. Lyckligtvis för oss andra är inte heller den helt enig inbördes, vilket försvagar dess slagkraft.

Det har länge varit en dogm att endast ytterlighetsgrupperna kunde dra folk till sig. Man trodde att högern och kommunisterna voro ödesbestämda att växa, uppsluka alla andra och dominera. det visar sig att även de stå under förvandlingens lag. Att icke heller de kunna växa upp i himlen.

Det som skett på partifronterna lär oss att människorna som finnas bakom partietiketterna äro stadda i omgruppering, förvandlas under påverkan av tiden, bereda sig för nybildningar. Ännu är icke denna skridning fullbordad, och alltså finnes hopp att ur denna omdaningsprocess också skall växa fram det nya parti vi längta efter, det radikala parti som gör sig så oerhört starkt påmint genom att saknas.

——

Kristen statskonst

Doktor Natanael Beskow har vid Kristet Samhällslivs årsmöte i Göteborg lagt fram och motiverat en radikalt kristen syn på fredsfrågan. Denna syn är danad genom en sammansmältning av de kristna grundprinciperna med det nuvarande världsläget. Han har därför nödvändigtvis kommit fram till att yrka på Sveriges avrustning, emedan avrustning är förutsättning för den positiva tjänstberedda förtroendefulla hållning ett folk liksom en människa bör intaga till sina grannar. Det är detsamma som att lägga bort kniven och piskan, innan man räcker handen till ett handslag.

Kristendom är såsom kristendom en motståndare till våld. En kristen tror icke på den metoden i människors förhållande till varandra, och så småningom börjar det dagas att för folkens förhållande till varandra gäller samma lag. Kristendomen predikar en mycket svårare, mera fordrande och stolt metod, en i vilken icke rädsla finnes, och som därför är så svår att hålla fast vid: förtroendets, förnuftets, kärlekens.

När doktor Beskow tänkt igenom hur denna metod skulle ta sig ut, tillämpad mellan folken, ser han för sig ett folk börja ett nytt liv, alldeles som en människa, efter det hennes syn förvandlats, börjar ett nytt liv. Han ser ett folk som lägger bort alla sina uttryck för fruktan: spioneri, rustningar, skyddstullar, invandringsförbud, förtal, misstänkliggörande, hot. Ett folk som i stället går över på en om riskerna klart medveten, aktiv, heroisk försvarspolitik.

Det senaste argumentet från de anpassningsskickliga motståndarna till avrustningen är ju som bekant att isolerad avrustning är ett uttryck för bristande solidaritet med andra folk. Det får ju Danmark just nu höra precis från de värsta motståndarna till mellanfolklig solidaritet. Doktor Beskow bryter udden av denna förebråelse inte för att parera en motståndares stöt utan därför att avrustning för honom betyder avlägsnande av hinder för solidarisk politik. I stället för att vänta överfall mot våra gränser skola vi gå över dem, vi skola gå till anfall så att vi sätta oss in i andra folks egenart, kultur, förutsättningar, så att vi med dem dela tekniska och intellektuella framsteg, så att vi avstå att själva vara domare och exekutorer i våra tvister med andra folk och överlämna oss åt en överstatlig auktoritets utslag.

Doktor Beskow gör vidare det i mångas ögon säkert oerhörda förslaget att en avrustad stat bör anslå de medel den sparar på att avveckla krigsberedskapen till en hjälpberedskap som icke vet av landgränser. Missväxt i Ryssland, epidemi i Grekland, torkår i Kina, översvämning i Indien skulle betyda: här är en hotad punkt, här bör vår försvarsberedskap sätta in. Leta vi ut från denna uppfattning efter de försvarsåtgärder Sverige vidtagit sedan världskrigets slut, så finna vi att en hel del gjordes under de första åren i Ryssland, i Österrike, i Tyskland, men att vi på senare år helt och hållet försummat vår försvarsberedskap.

Kan man med den kristna principen som ledtråd nå fram till en i denna värld möjlig politisk linje? Ja, när man följer hur Kristet Samhällsliv strävar med denna uppgift, så slår det en, att det arbetar i riktning med det nya tänkande som kvalfullt och långsamt söker fastslå nya politiska principer och uttrycka dem i påtagligt handlande av i dag. Det slår en att medan kyrkosamfunden förlora sitt grepp över människorna, så kommer kristendomen in som idé i politiken, kristendomen tillämpad på förhållandet mellan staterna. Det som engelske premiärministern sade i Genéve var inte någonting annat än kristendom, såsom diplomati, såsom statskonst. Han är ju genomsyrad av det kristna åskådningssättet såsom den engelska arbetarrörelsen, i varje fall den äldre generationen. Men de som tänka framåt och genomtränga problemen komma från helt andra utgångspunkter till samma resultat. Ty erfarenheten visar att folken löpt linan ut på våldets, missbrukens, misstrons och isoleringens väg. Att fortsätta på den för till rena absurditeten. Vad finns då som alternativ? Ingenting annat än det Kristus erbjöd för 2000 år sedan.

Kristendomen tillämpad på den mellanstatliga politiken, är en tanke som möter ett lika våldsamt motstånd som den dag, då den togs upp som rättesnöre för samlivet mellan individerna, den dag då där stodo upp några personer som avrustade själva för egen del, utan att vänta på att hela världen skulle bli kristen.

——

KURSER I ITALIENSK KULTUR OCH KONSTHISTORIA

Rom, Florens och några andra städer. 4 dubbeltimmar i mån. Referenser lämnas. Vidare upplysningar lämnas av fröken Anna Ljungberg, tel. Ö. 8862.

Frälsningsarméns Alkoholisthem
Kurön
(Åtnjuter statsbidrag
Två timmars ångbåtsresa från Sthlm
Prospekt och övriga handlingar sändas från Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24 Stockholm.

NERVPATIENTER mottagas fortfarande, ehuru i mindre skala än i Södertälje, av Elisabeth Ankarstrand-Setterberg. Adr. Linköping. Tel. 2352.

Ida Norman - Skomagasin
Humlegårdsgatan 6 - Tel. 78615
Rekommenderas
REPARATIONER UTFÖRAS
Reela varor Vid uppvisandet av denna annons lämnas 15 % rabatt *Låga priser*

Efter 25 år

Ett år till och så ha 25 år förflutit sedan unionsupplösningen. Redan talar man om att på något sätt fira eller åtminstone stryka under minnet av denna tilldragelse. Det kunna vi ha allt skäl att göra. Vi ha ju hållit fred och sämja under alla dessa år, vi stodo sida vid sida under världskriget, vi ha samarbetat på lagstiftningens område, vi ha utbytt värden, inte bara klippfisk, konstgödsel och järn eller vad det var vi bytte under kriget, utan även kulturella impulser och kunglighet. Det har med ett ord gått bra. Ingendera parten har anledning att vara ledsen eller bitter eller att oroa sig för framtiden. Ur den synpunkten är förslaget att till 25-årsminnet slopa den neutrala oznen i sig lyckat I själva zonens existens ligger ju en viss erinran om att vi en gång inte riktigt litade på oss själva och varandra. Men det sätt varpå idén lancerades var det olyckligast tänkbara. Det är visst inte bara svenskarna som äro dåliga psykologer.

Antingen skulle idén ha utgått från Sverige. Eller skulle den ha lagts fram gemensamt, på en gång, av representativa svenska och norska grupper. Då hade handlingen kunnat få värde som beseglande vänskap, enighet, försoning. Då hade den kunnat betyda något utåt eller få en förebildlig karaktär. Neutrala zonen i och för sig kan väl knappast ha ett internationellt reklamvärde längre genom sin blotta existens, vad än den har haft. Nu är den saken känd och gammal. Sverige och Norge slåss ej, det vet man i världen. För att demonstrera vår vänskap utåt vid 25-årstillfället, måste vi finna upp något nytt.

Upphävandet av den neutrala zonen var en idé. Låt oss inte tappa bort idén, även om den fick en olycklig start. Vi borde antingen ta upp den på ett nytt sätt eller finna på något annat sätt att demonstrera att bröder kunna sämjas. Det finns många möjligheter för Norden att uttrycka sin solidaritet, sitt inbördes beroende, i handling och att sätta exempel för en världsdel som trevar efter nya uttryck för sin samhörighet. Panskandinavien kan tänkas gå före paneuropa. Gemensam Folkförbundspolitik, gemensam avrustning, gemensam folkhushållning, äro möjligheter i framtiden. Finns det människor som kunde gå till studiet av dessa möjligheter och till förberedelse av dess förverkligande ut från synpunkten att de nordiska länderna med alla sina skiftande drag tillsamman utgöra en enhet? Låt dem då konstituera sig så fort som möjligt till en studiekommission.

Meddelande!

Härmed tillåta vi oss meddela att vi för att undvika det obehag, som beretts våra kunder genom våra stundvis blockerade telefonlinjer ha ändrat våra telefoner till

Växel Norr 30635

omfattande alla avdelningar vid Norrmalmstorg & Centrum.

Leja-Magasinet

SVART OCH VITT

För att diskutera det föreliggande laglagförslaget till ny lösdrivarlag hade Stockholmsavdelningen av Fredrika Bremerförbundet onsdagen den 18 dennes anordnat ett diskussionsmöte på Läkarsällskapets lokal. Inledare var hovrättsrådet Petrén och i diskussionen deltogo ett flertal läkare, jurister och andra auktoriteter på området: doktor Widerström, rektör Aspman, advokat Andén, doktor Romanus-Alfvén, landshövding Widén m. fl.

Några nya synpunkter utöver dem som för en kort tid sedan framfördes i Tidevarvet gav näppeligen diskussionen. Argumenten för och emot det nya lagförslaget torde vara för väl kända för Tidevarvets läsare för att en upprepning skall vara motievrad. Av diskussionen fick man emellertid det bestämda intrycket, att oppositionen emot vissa delar av lagförslaget var ganska stark och framfördes även från andra håll än det för vilket Tidevarvet gjort sig till tolk.

Ganska anmärkningsvärt är, att de dagliga huvudstadstidningarna nöjde sig med endast ett slätt referat av diskussionen. Inga som helst kommentarer tillfogades och överhuvud taget har ännu ingen av tidningarna behandlat det nya förslaget.

GIV OSS EN HÄLSOSYSTER!

Vid internationella barnskyddsförbundets årsmöte, som hållits i Stockholm i dagarna ha många och värdefulla föredrag hållits, varvid de olika ländernas deltagare redogjort för de åtgärder som vidtagits för barnskyddet i respektive länder. Flera gånger har det vitsordats, att Sverige i detta avseende stod på en hög nivå och vårt barnanavårdsarbete var föredömligt. Detta är ju ett glädjande faktum, men må det inte leda till att vi slå oss till ro och och anse, att allt vad som göras kan, är gjort.

Man skulle i alla fall kunna tycka att med den upplysning som meddelas i våra dagar och med alla de åtgärder som vidtagas för att något så när skydda barnen, så skulle åtminstone de värsta missgreppen ifråga om barnens skötsel och uppfostran vara borta, men det är sannerligen inte fallet. Inte behöver man taga så drastiska fall som barnamisshandeln nere på Västkusten för något år sedan eller den lille pojken som hittades i en korg vid en soptunna för att bevisa okunnigheten och slöheten. Vi ha fullt med små stackare mitt ibland oss som vanskötas ifrån första gången de se dagens ljus, inte av elakhet eller illvilja utan därför att man inte vet, hur de skola skötas och ingen har att vända sig till.

Den som skriver dessa rader råkade i somras bo nästgårds med en gumma och hennes lilla halvtannat år gamla barnbarn. Modern var en ung flicka som arbetade på fabriken och det lilla barnet var uteslutande överlämnat i mormoderns vård. — Men ack vilken vård! Den gamla gjorde säkert allt vad hon förstod och kunde men barnet var oerhört kinkigt och besvärligt. Och undra på det! När man frågade vad den lilla fick för mat, så svarade gumman stolt, att hon fått stark och god komjölk alltsedan hon föddes, oskummad och outspädd. Och hon hade fått dricka så mycket hon ville. Men magen då? — Ja, det var nog därför hon var så kinkig, för de måste ge henne olja två gånger i veckan och det var då hon skrek så hemskt, ibland i flera timmar i sträck.

Undersöker man förhållandena ute på landsbygden, så finner man, att detta endast är ett fall i högen. Trots all propaganda har man ingen aning om, hur ett litet spädbarn skall skötas. Det underliga är, att så många leva över.

Skulle man inte i detta och liknande fall vara betjänt av något sådant som hälsosysterinstitutionen i Finland, för vilken Finlands hälsovårdsinspektris Sigrid Larsson höll föredrag på barnskyddskonferensen. I Finland äro för närvarande 150 hälsosystrar anställda i det allmännas tjänst. Hälsosystern hjälper blivande mödrar att ordna sitt liv på det mest hygieniska sätt och så snart barnet är fött utövar hon överinseendet över barnets skötsel, ser till att det tillräckligt ofta blir undersökt av läkare o. s. v. Hon ger också kurser för unga flickor och mödrar i spädbarnsvård, hemhygien och sjukvård i hemmet.

Till en hälsosyster skulle man kunna hänvisa de okunniga och oerfarna, men vart skall man nu skicka dem? Instrueras inte barnmorskorna numera att ägna sig åt spädbarnsvård? Åtminstone i det berörda fallet var barnavårdsmannen långt ifrån skickad för uppdraget. I städerna och i synnerhet i de större finnas ju många möjligheter, men det är på landsbygden som den verkliga bristen förefinnes.

R—a.

LÖPSEDELSBARN OCH ANDRA BARN.

Det är inte lätt att vara uppfostrare i våra dagar, men värre är att vara barn och i synnerhet storstadsbarn. Stockholm har barnkrubbor och mjölkdroppar och barnskydd i alla dess former men ingenstans är barnen som här utsatta för allt möjligt elände både till kropp och själ. I dess grövsta former, det som frodas i skumrasket i parker och skrymslen, fördömes det av alla s. k. hederliga människor. Det skrias i tidningarna och på löpsedlarna om varje nytt våldsdåd, det beskrives och undersökes, intervjuas och fotograferas, men indignationen är ofta så genompyrd av sensation, att det förtar dess kraft.

Men tänker då ingen av dessa som dubbar sig till barnens försvarare och beskyddare på det gift de själva dagligdags droppa in i barnasinnena på samma löpsedlar och i samma tidningar, där det talas mest om våld och överfall? Lustmord och perversitet, Ekberg och Forsberg, »Auskiga detaljer» och »Nya avslöjanden» pryda anslagstavlor och skyltfönster. Barn som kunna läsa skrivet läsa det samvetsgrant, begripa endels och fantisera endels. Det blir obegripligt och virrigt i deras små hjärnor. Det »ruskiga», som de inte riktigt begriper, måtte väl ändå inte vara något att förfasa sig över, så'nt händer ju varje dag. Me nnågot konstigt måste det ju ändå vara, det förstår man på de stora.

Det blir som för den lille skolpojken, som en dag i förra veckan kom hem från skolan och blev tillfrågad om, vad som stod på löpsedlarna i dag. — Det stod nå't om en flicka, som blitt behandlad i Köpenhamn. — Det var lustmordet på åtta-åringen, som kastats in i hans lilla hjärna.

Undra sedan på, att den ungdom, som växer upp, blir fri och förtrogen med allt! Det sköljer ju över dem, rent och smutsigt, gott och ont, vackert och fult om vartannat. En del sovra riktigt, många fel. Men vad tjänar det till att peka på detta — 50 lösnummer äro mer värda än en liten smutsad barnasjäl.

Barn äro ju egentligen försvarslösa mot allt, i skola och i hem, på gator och i spårvagnar. Tills de lärt att sparka och slå som vi stora och bita ifrån sig det som de inte vilja vid. Det finns de som icke orka lära sig den konsten och dem går det som den unge gymnasisten i Södertälje. Han valde att kasta sig framför snälltåget, hellre än fortsätta och traggla och arbeta i skolan, där ingen hjälpte honom utan snarare tvärtom.

Det är väl troligt att unge Bergh inte var särskilt begåvad för studier. Troligen hade han passat mycket bättre på annat håll. Men varför skulle just han fatta detta utan hjälp och vägledning, han som så innerligt gärna ville gå i skolan och som därför skötte tennisbanor och sopade trappor på lediga stunder.

Det är inte roligt att städse behöva anlägga klassynpunkter, men nog är det visst och sant, att det går en mängd ungdomar i våra högre läroverk, som passa där betydligt sämre än denne pojke. Han förvaltade det pund han fått, arbetade och slet ont och gjorde sitt allra bästa, det **har rektor vitsordat. Men** hur gör många andra med betydligt större förutsättningar än Bergh? Gå år efter år utan att prestera många dagars ordentligt arbete. Kan de följa med klassen är det bra, kan de inte, gör det detsamma. Mamma gråter och pappa lovar bil och hundralappar bara unge herrn kommer upp till våren, men unge herrn han struntar i både böner och bil — det senare får han nog ändå. Han vet gunå's, att han gärna får gå två år i varenda klass, bara han till slut asar sig igenom hela gymnasiet och tillfredsställer den sociala högfärden med en vit mössa. — Hjälp sådana som Bergh och tag itu med de lata och slöa. Inte så att de kasta sig framför några tåg men åtminstone så att de lära sig förstå någon av de fördelar de fått här i livet.

*

Under rubriken: »Poincaré tror ej på Europas Förenta Stater», meddelar Svenska Dagbladet att han gillar huvudpunkterna i programmet. Nämligen: förbättring av de politiska och ekonomiska förbindelserna och åstadkommande av en bättre fördelning av produktionen, sänkning av tullskrankorna och minskning av konkurrensen.

Två hästar och en vegn

Någon av de kvällar, som stodo i advent,
satt min bror och skrev med sitt stora, sneda pränt,
skrev på önskelistan om nycklar och lås,
belgiska kaniner och bräder till ett bås.
Eller när han släpptes av ägarens passion,
skrev han om jägarens mångahanda don:
båge och pilar, som aldrig gingo fram,
och spön att draga rudor ur en stilla sommardamm.
Allt var överkomligt och av bevisat gagn.
Men överst skrev han alltid: Två hästar och en vagn.

När han kom med listan, sades över den:
»Kära barn, du skriver ju om hästarna igen!
Det vet du väl sen gammalt, att var ska vita . . .?»
Då lade han händerna på ryggen och sa:
»Dem vet jag väl också att jag inte kan få.
Hästarna, dem sätter jag bara dit ändå . . .»
Och det valdes längre ned i hans långa önskerad,
och när julafton kom var den lustig och glad.
Till nästa år kanhända var listan helt förbytt,
men två hästar och en vagn stodo överst på nytt.

Två hästar och en vagn höllo aldrig vid vår grind.
De lyfte blott sitt huvud i drömmens lena vind.
De vrenskade aldrig för munlag eller töm.
De skoddes blott i hoven med spröda månskenssöm.
Men belgiska kaniner, båge, spö och pil
ha stått i den fläkt, som kom ur sagornas mil,
och guldstoft från hoven och ekrarnas ring
har listigt förtrollat så rimliga ting. —
Vad gör det om stjärnor gå långt ifrån,
när jorden kan skimra av stjärnelån!

(Ur Lärkornas land av Berit Spong.)

Bohème

»Konstnärer är livsfarligt folk» — säger Tamara, som är gift med en rysk målare. — »Var jag ser en ung flicka varnar jag henne för dem: titta inte ditåt, gå inte i närheten, det bränns, de är giftiga! — Jag avskyr konstnärer», tillägger hon med en utmanande blick på hela stambordet i Konstnärscaféet — men ingen reagerade nämnvärt.

»Och jag d y r k a r dem.» — Det var en ung österrikisk greve, som talade med höjd röst och ett svärmiskt, spänt uttryck i sitt ljuslätta ansikte. Hans ord hade nära nog utlöst en skrattsalva — men konstnärsfolk har fint öra för ny-

(Forts. å sid. 4.)

Vår Hygien

Ett vackert och välvårdat hår väcker alltid beundran.

AMAFLOR

Henna Champonerings Pulver

gör håret friskt, glansigt och livfullt skiftande samt ger det en säregen charm.

För såväl ljust som mörkt hår i paket à 35 öre.

Vetenskapsmän och förbrukare hava fastslagit:

KOLYNOS tandcream

kan ej överträffas

Bakteriedödande — Renande — Välsmakande.

Pris Kr. 1,25 pr tub

AMAFLOR hudcream

är under alla förhållanden **den bästa** och ändå **den billigaste**

SKYDDAR HYN

Fet — för bruk om natten.
Icke fet — för bruk om dagen.

I glasburkar à Kr. 1:50 och i tuber à Kr. 1:—.

Tillsätt Edert badvatten med

AMAFLOR Badsalt

och Ni har dubbel nytta och njutning av badet, ty alla porer renas då mer effektivt än genom ihärdig borstning.

I glasflaskor à Kr. 3:25, 5:50, 9:—, och 17:—.

Mot all transpiration användes

SUDORANT

Special puder

använt och erkänt sedan mer än 30 år.

Borttager genast efter inpudringen all oangenäm lukt från armhålor och fötter. Sammandrager svettkörtlarnas mynningar så att avdunstningen blir normal och befordrar på så sätt det allmänna välbefinnandet.

I påsar à 40 öre och askar à Kr. 1:—.

AKTIEBOLAGET AMANTI.
Stockholm I.

1544

är Tidevarvets postgironummer

TIDEVARVET

Lördagen den 28 sept. 1929 — N:r 39

Prenumerera
på TIDEVARVET för år 1929.
Pris 6 kr. pr år.

Höstspalten

Hattar och Scarves

Senaste nyheter!

Modesalong "Lees"
Birger Jarlsgatan 29''
(vid Engelbrektsplan) — Tel. 8248

Höstens Nyheter i
Handskar & Vantar
inkomna i
SKÅNSKA
HANDSKAFFÄREN
Birger Jarlsgatan 35
Innehavare: Hilda Janzon

Höstens Nyheter
nu inkomna i
Ernst S. Berg
KLÄDESHANDEL
Drottninggatan 56
Stockholm
Telefon 147 89 Norr 103 90

GUSTAF NILSSON
DAMSKRÄDDERI
RIDDAREGATAN 19
STOCKHOLM
Tel. 72909 *Tel. 72909*
Specialité: Sjuksköterskekappor

Det största strumpurvalet erbjuda våra 6 specialaffärer
Bredenberg & Co
Hamngatan 30 Drottninggt. 26
Hamngatan 16 Hornsgatan 54 A
Humlegårdsg. 14 Kungsgatan 39

Om Ni eller någon av edra bekanta lider av ömma fötter och har svårt att få lämpliga skodon - låt oss visa Eder våra av läkare, massörer och tusentals förbrukare rekommenderade.
ESPLANADSKODON finnes endast i
Lindkvists
Skomagasin
Sibyllegatan 53 Tel. 72209, Ö. 103

NYA DIREKTIV

(Forts. fr. sid. 1.)

som betalning för att han hjälpte till att göra flottkonferensen av år 1927 till ett fjasko. Men han har varit i Genéve, inplacerad såsom rådgivare, och var han förhindrad den här gången, så fanns det väl andra som skötte jobbet. Mutkolven har lätt att trassla sig in och tala den hederlige, övertygade rustningsvännens bekymrade språk. Men varken de hederliga eller de ohederliga rustningsvännerna skulle kunna hålla ner frågan på de tekniska subtiliteternas nivå, om folken vore på det klraa med vad de ville.

Lord Cecil, Englands ombud i avrustningskommissionen, försökte resa sig mot Frankrike i frågan om de äldre värnpliktsårgångarnas fria tillvaro utanför rustningsminskningen, denna gamla stridsfråga, där den konservativa engelska regeringen gav efter för Frankrike. Han ville att i problemet skulle räknas in alla rustningsfaktorer, och att man icke bara skulle gå på budgetlinjen. Av detta hans förslag märker man i Församlingens slutliga uttalande ingenting. Där står det bara att lösningen måste ske genom att alla staterna göra ömsesidiga eftergifter från sin ståndpunkt. Men fastän lord Cecil denna gång fick vika, är just han i två andra frågor ett utmärkt exempel på tesen att tryck från en upplyst opinion kan påverka Folkförbundets hållning och beslut.

I det ena fallet var det hans, det vill säga hans regerings tvetydiga ståndpunkt i opiumfrågan som icke kunde hållas under den upplysta engelska opinionens tryck, i det andra fallet var det han som själv bröt mot regeringens ståndpunkt ifråga om den frivilliga klausulen i skiljedomsstatuterna, gick ut på gator och torg i England, lade fram just denna speciella fråga för publiken och fick över folkmeningen på den uppfattningen att England skall böja sitt huvud under skiljedom.

I dag vidhåller England icke mera sin diskutabla uppfattning att opiumfrågan i engelska imperiet är en inre angelägenhet och att det är oöverkomliga svårigheter att inskränka opiumodlingen. I dag har England också gått in för ovillkorlig skiljedom i princip vilket är svårt nog för ett imperium och reser interna frågor av kinkig natur. Men det har gjort så och därmed givit idén ett stöd som icke kan överskattas. Trettio länder inom förbundet ha nu gått med på att betrakta Permanenta skiljedomstolen i Haag som absolut domare i deras rättstvister. Det är facit efter det tionde Församlingen och det är, jämte Amerikas anslutning till samma domstol de viktigaste resultaten av i år.

När vi sörja över den ringa framgången ifråga om avrustningen är det skäl att hålla i minnet hur detta nu nämnda resultat åstadkommits och ta det som exempel. I fjor sommar kunde man iakttaga upplysningsarbetet i England rörande den frivilliga klausulen, medan den pågick, man kunde se opinionen in the making. Det var inte den karrikatyr av opinionsbildning genom press och valmaskineri genom organisationsarbete och reklam som Dagens Nyheter med rätta tar avstånd från i sin ledare av den 22 september. Vad skulle en högerman som lord Cecil i opposition mot sitt parti, i opposition mot sina medlorder i överhuset ha av sådana möjligheter? Arbetet gjordes av Föreningen för Nationernas förbund i England, och kampanjen utfördes av unga entusiastiska anhängare till lord Cecils idé enligt hans direktiv. Jag hade tillfälle att åhöra och tala med en av dem. Det var en ung man, förut sjöofficer, son till en minister i en tidigare konservativ regering. Han höll sig i sina tal uteslutnade till begränsade faktiska, näraliggande problem, till sådant som kunde tänkas bli föremål för röstning. Framför allt var det den frivilliga klausulen. Med den frågan gick han från stad till stad, från by till by, samlade folk och fick dem att grundligt fatta vad det var fråga om, vädjade till deras uppfattning, besvarade deras inkast, hjälpte dem att tänka, att bilda en mening. Svaret kom vid valen! När jag nu återsåg honom i Genéve, tillsamman med lord Cecil, tyckte jag att han hade rätt att se så glad ut som han gjorde, ty han visste, att engelska folket i denna fråga visste, vad det gjorde.

Redogörelserna från arbetet i Genéve låta ofta så tråkiga och inkrånglade med alla sina kommittéer och subkommittéer och avrustningstekniska eller juridiska termer. Folk läser kanske de stora talen, och sen får det vara med det andra. Vi som de andra folkförbundsländerna skulle verkligen behöva en kraftig verksam Förening för Nationernas Förbund, en som förstode att intressera allmänheten för de frågor som komma före, så att den svenska delegationen hade med sig den osynliga men kännbara auran av en folkmening när den sitter i Förbundssalen. En mening nog klar att kunna uttrycka sig i mera bestämda termer än den socialdemokratiska avrustningsresolutionen nu senast, en mening som kan ta ståndpunkt till de verkliga frågorna och så öva inflytande. En mening som kan göra sig gällande både vid de beslut vi ha att fatta på egen hand härhemma, och de som skola fattas gemensamt, nere i Genéve.

Det behövs direktiv.

Detta är ett av sätten att få fram dem. Vi kunna icke skapa vägbrytande ledare som ge de stora signalerna till framtidens politik. Men vi kunna göra uppluckringsarbetet, och vi kunna bilda folkmeningen, samla den till de direktiv som det slaget representanter behöva, vilka ej gå före, men följa med.

——

BOHÈME

(Forts. å sid. 3.)

anser och hur det var fanns där en knappt förnimbar ton av äkthet i rösten, som gjorde att man behärskade sig.

Graf S. tillhör det gamla Österrikes aristokrati och en familj som — trots krig och revolution — lyckats behålla stora mäktiga jorddomäner. Han är fideikommissarie till gods i Ungern, Tjeckoslovakien och Österrike.

»Jag ska berätta Er något» — han sänkte rösten och vände sig till Tamara. — »Jag har en ung fru därhemma. Hon är det vackraste man kan se — vi älskar varann — hon lever bara för att göra mig lycklig. Och ändå kommer jag en vacker dag att resa ifrån henne. Jag måste. Jag är som bergtagen — jag dras med all kraft till bohèmelivet...

»Idiot», fräste Tamara mera uppriktigt än vänligt — medan hon såg på honom med en blick underligt sammansatt av förakt och ömhet. Tamara är överhuvudtaget en underlig sammansättning. Hon ser ut som alla lasters moder. Ansiktet är vitstruket och mot den bruna halsen verkar det som en mask. Ögonen äro stora, sitta långt från varandra, litet snett, omgivna av mörka ringar. Munnen skarpt rödmålad, håret blåsvart. Breda kindknotor, som dölja ögonen när hon skrattar. Det skämtas allmänt om att hon uteslutande älskar sin Paul — målaren — en ljus gossaktig ryss, som man aldrig hört yttra ett ord.

»Bogème», fnyser Tamara om igen, (ryskan har som bekant g ist. för h och när Tamara är upprörd blandar hon alltid ihop de båda bokstäverna!) — vad vet Ni om bohèmen? — Dyrkar! Prat! Man ger väl inte »cocs» (= cocain) till småbarn att leka med heller. Nej, min unge vän, här ska bli andra takter...»

Och innan vi visste ordet av hade hon gripit den unge mannen i kragen och satt sig med honom vid ett annat bord.

»Josef» — ropar hon till kyparen. »Hit med papper och penna, bitte! — Nej, vänta — telefonera först efter grevens bil. Sen ska vi skicka av ett telegram...

— Seså, skriv nu här: Älskling i afton i dina armar», dikterar Tamara. Greven log och skrev: kommer hem i kväll — och Tamara lät det gå om också med ogillande min.

»Se här, Josef, två Schilling — nej, nu är det jag som betalar. Flyg med det här som vinden — behåll resten — nej, jag har ju sagt att detta är min affär. Nu ska vi dricka en avskedsskål istället...»

När bilen kommit var stämningen hög och greven bars ut i gullstol till den förvånade chauffören. Han lät sig viljelöst instuvas — det var som om han njöt av det ovanliga i situationen.

»Heil, heil», ropades när bilen satte sig igång. »Jag kommer igen — igen —» var det sista man hörde från honom. — — —

»Puh, det var ruskigt», sade Tamara — »bjud mig på en styrketår är ni snälla, det var min sista peng som gick. Men det var det väl värt. Det är en egenhet hos mig att jag inte kan se självmordskandidater. Minns du, när jag knyckte din revolver, Paul, och pantsatte den? Det var inte för det lumpna guldet — utan för att jag sett en sällsam glans i dina ögon... Och den där dåren som ville hoppa rätt ner i vårt avgrundsdjup. Spasi Gospodi (Spasi Gospodi betyder ungefär: »Gud bevare oss» eller »Bevare oss väl») — sade Tamara och gjorde korstecknet av gammal vana...

*

Jag for bort och när jag kom tillbaka hade sommaren börjat på allvar och t. o. m. konstnärscaféet var glest befolkat. Jag fick bara höra att Paul fått arbete för Blå Fågeln i München — att greve S. rymt hemifrån med ett resande teatersällskap, men hämtats därifrån av en kusin — och att Tamara var bjuden till en familj med villa i Salzkammergut, att vara där hela sommaren.

Fjorton dar senare — mitt i den kvävande sommarhettan — vem fick jag se vid stambordet om inte Tamara. Glad och strålande — en grell färgklick med det blå håret, de blodröda läpparna och något giftgrönt i glaset...

»Men Tamaruschka då», började jag genast...

»Ack, Golupka — lilla duva — inte härdade jag ut där inte! Jag kvävdes av idel borgerlighet. Visserligen fri kost och logis — men det har man också i »Grå Huset» om man stjäl en päls och får tre månader. Nej tacka vet jag friheten», jublade Tamara, som om hon just »sluppit ut» — »Frihet — så länge krediten varar — vive la vie sur la branche — det är uttytt: »leve livet på en pinne»...

»Men jag trodde — Du avskydde ju konstnärslivet — det var som gift — som morfin» — — —

»Ja, visst — men har du nånsin hört en morfinist, som vill leva utan morfin» — sade Tamara och plirade med sina sneda ögon. — »Skal! Det säger man ju i Ditt land? Nicht wahr, Goluptschik? Skal!»

Det gröna i glaset tömdes och tog med litet av läpparnas röda.

E. B. G.

——

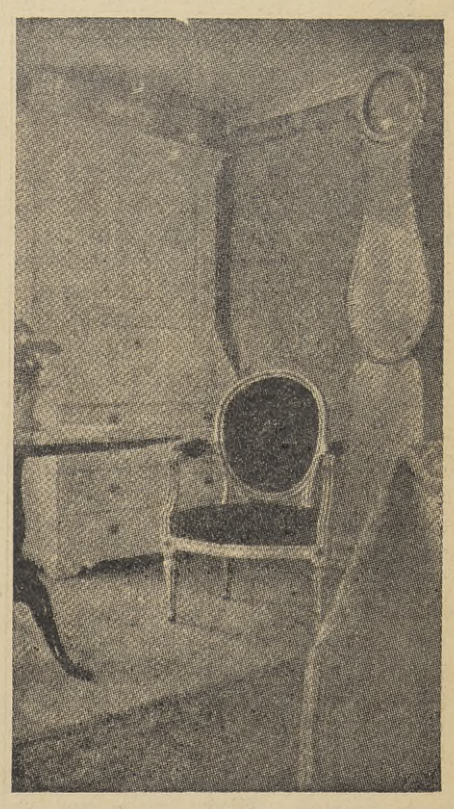

Vår Bostad

Nya Möbler
Begär förslag, allt utföres på beställning. Renovering av antika möbler. Ompoler ng. boning, lackering, målningar på gamla möbler. Allt arbete utföres omsorgsfullt.
Sundström & Edberg
Verkstäder
Sibyllegatan 9 Tel. 720 32

Hilda Fridh
Textilateljé
Drottninggatan 102 Stockholm
Telefon 126 99
Handvävnader för Heminredning:
Möbeltyger. Draperier m. m.
Garnförsäljning.
Elever mottagas

Urmakare
Mårten Carlsson
Optik-försäljning
Reparationer
Karlavägen 36
Telefon 742 85

"TENNSTUGAN"
NYBROGATAN 6
telefon ö. 96
Tenn i gamla och nya stilar
Fajanser m. m.
Affärstid 10—6

ORION
har blivit de erfarna husmödrarnas Dammsugare.
Kan Ni undvara den?
Svenska Maskinaktiebolaget STANDARD
Stockholm 16
Telefoner "Svenska Standard"

Knutsons
Dubbelottomaner
Tag kännedom om deras konstruktioner innan Ni beslutar Eder för köp.
(Rymma fullständigt alla sängkläderna)
Specialaffär för bäddmöbler och sängkläder
Korkmattor
Dalagatan 14 Tel. Vasa 117 38